

Sygn. akt III KK 477/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Roman Sądej (sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant Anna Korzeniecka-Plewka

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Krzysztofa Parchimowicza,
w sprawie M. B.

skazanego z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu
narkomanii

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 1 kwietnia 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść
od wyroku Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 3 września 2013 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia
o karze pozbawienia wolności za czyn przypisany w punkcie
pierwszym wyroku oraz orzeczenie o karze łącznej i w tym
zakresie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi
Rejonowemu w Z.**

UZASADNIENIE

W dniu 10 lipca 2013r., Prokurator Rejonowy w Z. skierował do Sądu Rejonowego w Z. akt oskarżenia przeciwko M. B., zarzucając mu dwa występki: pierwszy z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k.; drugi z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k.

Wraz z aktem oskarżenia prokurator złożył wniosek w trybie art. 335 k.p.k. o skazanie oskarżonego bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie mu: za pierwszy czyn kary roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, kary 200 stawek dziennych grzywny po 20 zł każda oraz środka karnego w postaci przepadku osiągniętej korzyści w kwocie 380 zł; za drugi czyn kary roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności; kary łącznej 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem na okres 5 lat (na podstawie art. 343 § 2 pkt 2 k.p.k.) wraz z oddaniem oskarżonego pod dozór kuratora w okresie próby; środka karnego w postaci przepadku dowodów rzeczowych.

Na posiedzeniu w dniu 3 września 2013r. Sąd Rejonowy w Z. uwzględnił wniosek prokuratora.

Wyrokiem tego Sądu z dnia 3 września 2013r. M.B. został uznany za winnego zarzucanych mu czynów. Za pierwszy czyn, kwalifikowany z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. wymierzona została mu kara 6 miesięcy pozbawienia wolności. Za podstawę prawną skazania za drugi z zarzucanych czynów przyjęto art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyroku tożsame były z tymi wskazanymi we wniosku prokuratora. Ponadto rozstrzygnięto o kosztach postępowania.

Wyrok nie został zaskarżony i uprawomocnił się z upływem dnia 10 września 2013r.

Kasację od tego wyroku w dniu 16 grudnia 2013r., na niekorzyść M. B., wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżając to orzeczenie w całości, zarzucił mu rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., polegające na uwzględnieniu przez sąd wniosku o skazanie M. B. bez

przeprowadzenia rozprawy i orzeczenie uzgodnionej z oskarżonym kary oraz środków karnych i wydaniu wyroku niezgodnego z tym wnioskiem, poprzez orzeczenie w punkcie I wyroku za czyn z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. kary jednostkowej pozbawienia wolności w wysokości 6 miesięcy, w sytuacji, gdy we wniosku jej wymiar określono na rok i 6 miesięcy, skutkiem czego doszło do obrazy przepisów prawa materialnego, tj. art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, poprzez orzeczenie w punkcie I kary jednostkowej poniżej ustawowego zagrożenia oraz art. 86 § 1 k.k., poprzez orzeczenie w punkcie V kary łącznej pozbawienia wolności w rozmiarze przekraczającym sumę podlegających łączeniu kar jednostkowych orzeczonych za poszczególne przestępstwa. Autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Na rozprawie kasacyjnej prokurator Prokuratury Generalnej ograniczył zakres zaskarżenia do kary jednostkowej pozbawienia wolności za czyn przypisany w punkcie pierwszym wyroku oraz do kary łącznej i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w tym zakresie i przekazanie w nim sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasację Prokuratora Generalnego, wraz z dokonaną na rozprawie kasacyjnej modyfikacją, należało uznać za w pełni zasadną.

Prokurator Generalny, zgodnie z art. 521 § 1 k.p.k., uprawniony jest do wniesienia kasacji od każdego prawomocnego orzeczenia. Skarżący wniósł kasację na niekorzyść skazanego z zachowaniem sześciomiesięcznego terminu wskazanego w art. 524 § 3 k.p.k., wobec czego możliwym było jej uwzględnienie. Granice postępowania kasacyjnego, zgodnie z art. 536 k.p.k., zakreślone zostały treścią podniesionego zarzutu, a w sprawie nie wystąpiły wypadki uzasadniające ich przekroczenie.

W toku postępowania karnego istotnie doszło do naruszenia art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 k.p.k. Utrwalonym jest w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko, że Sąd orzekając w trybie art. 343 k.p.k. związany jest ustaleniami poczynionymi pomiędzy oskarżonym a prokuratorem. Modyfikacje wymiaru kar i

środków karnych zaproponowanych we wniosku możliwe są tylko i wyłącznie po ich zaakceptowaniu przez obydwie strony tego porozumienia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2013r., sygn. akt II KK 199/13, Lex nr 1350542; z dnia 23 maja 2013r., sygn. akt IV KK 57/13, Lex nr 1314559). Ponadto ustalone propozycje co do kar i środków karnych muszą być zgodne z normami prawa materialnego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2013r., sygn. akt 113/13, Lex nr 1375770; z dnia 10 lipca 2013r., sygn. akt IV KK 186/13, Lex nr 1331367).

Zaskarżonym wyrokiem, pomimo wcześniejszego uwzględnienia wniosku prokuratora w trybie art. 335 k.p.k., orzeczono odnośnie do czynu zakwalifikowanego jako występki z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. w zw. z art. 12 k.k. karę inną niż uzgodniona. We wniosku wymiar tej kary określono bowiem na rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności, natomiast zaskarżonym wyrokiem wymierzono karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Podkreślić przy tym należy, że wymiar tej kary określony został poniżej dolnej granicy zagrożenia ustawowego z art. 59 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, który przewiduje karę pozbawienia wolności od roku do 10 lat. Konsekwencją tego uchybienia było również naruszenie przy wymiarze kary łącznej pozbawienia wolności art. 86 § 1 k.k., albowiem przy tak orzeczonym wymiarze kar jednostkowych pozbawienia wolności, kara łączna, chociaż czyniąc zadość wnioskowi prokuratora, przekroczyła swoją górną granicę, ustalaną, co do zasady, poprzez sumę kar jednostkowych.

Wprawdzie uzasadnienie wyroku Sądu Rejonowego nie zostało sporządzone, to jednak z samej treści wyroku jednoznacznie wynika – co wykazuje wysokość orzeczonej kary łącznej oraz pozostałe rozstrzygnięcia – że Sąd ten w istocie nie zakwestionował uzgodnionego z M. B. konsensualnego zakończenia sprawy, ale na skutek przeoczenia zamiast orzeczenia za pierwszy czyn kary w wysokości roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzekł karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Rzecz jasna, w tej sytuacji procesowej tryb przewidziany w art. 105 k.p.k. nie mógł mieć zastosowania, a koniecznym było, poprzez wniesienie nadzwyczajnego środka zaskarżenia, doprowadzenie do stanu zgodnego z przepisami prawa materialnego (art. 59 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz art. 86 § 1 k.k.) oraz procesowego (art. 335 § 1 k.p.k. i art. 343 § 7 k.p.k.). Na podzielenie

zasługiwało stanowisko prokuratora wyrażone na rozprawie kasacyjnej, że do osiągnięcia tego stanu nie jest konieczne uchylenie zaskarżonego wyroku w całości, a możliwe jest wydanie orzeczenia kasatoryjnego, ograniczonego jedynie do tych części zaskarżonego wyroku, w których nastąpiło podniesione w kasacji rażące naruszenie przepisów prawa materialnego i procesowego. Dlatego też Sąd Najwyższy zaskarżony wyrok uchylił jedynie w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze pozbawienia wolności za czyn przypisany w jego punkcie pierwszym oraz orzeczenie o karze łącznej, w dotychczasowej postaci naruszającej art. 86 § 1 k.k.

W obecnej sytuacji procesowej uznać należy, że nadal aktualność zachowuje złożony w trybie art. 335 § 1 k.p.k. wniosek prokuratora, a Sąd pierwszej instancji ma możliwość jego uwzględnienia na posiedzeniu w trybie art. 343 § 7 k.p.k., również w takim zakresie, w jakim zapadło orzeczenie kasatoryjne. Pomimo zatem, że obecnie prawomocne pozostaje rozstrzygnięcie o karze za drugi przypisany czyn oraz pozostałe nieuchylone rozstrzygnięcia, Sąd Rejonowy ma możliwość orzeczenia kary pozbawienia wolności za czyn pierwszy zgodnie z wnioskiem prokuratora oraz takiego też orzeczenia o karze łącznej, przy czym niezbędnym będzie ponowne orzeczenie o warunkowym zawieszeniu jej wykonania (w zaskarżonym wyroku orzeczono o warunkowym zawieszeniu wykonania kary łącznej, a zatem obecnie to rozstrzygnięcie dotyczy kary pozbawienia wolności orzeczonej za drugi z przypisanych oskarżonemu czynów), z uwzględnieniem regulacji przewidzianej w art. 538 § 3 k.p.k.

Kierując się przedstawioną powyżej argumentacją Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej wyroku.